

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 41Cpr/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0018210630
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Oreničová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:0018210630.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudcom JUDr. Beátou Oreničovou v spore žalobcu: R. - Z., K. K. Q. X. E., P.: XX XXX XXX, so sídlom Priemyselná 3, 042 99 Košice, právne zastúpený JUDr. Michalom Treščákom - advokátom, so sídlom Thurzova 6, 040 01 Košice, proti žalovanému: Z. E.B., H.. XX.XX.XXXX, C. XXX XX Q. D. Č..XX, zastúpený JUDr. Helenou Knopovou, advokátku, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, o určenie zodpovednosti za chorobu z povolania, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému voči žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu pôvodne Okresnému súdu Michalovce dňa 29.11.2018 domáhal určenia, že žalobca nie je zamestnávateľom, u ktorého vznikla choroba z povolania č. 33 - Choroba na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý zistená u žalovaného a za túto nie je zodpovedný. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Na Okresnom súde Michalovce bola predmetná vec vedená pod sp. zn. 12C/30/2018.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že žalobca bol na základe pracovných zmlúv zamestnancom žalobcu, a to na dobu určitú od 4.6.2012 do 30.9.2012, od 12.3.2013 do 30.11.2013 a na dobu neurčitú od 15.5.2014. Pracovný pomer žalovaného bol skončený dňa 31.10.2016. Počas uvedených pracovných pomerov bol žalovaný zamestnancom žalobcu na pozícii tesár - pomocný murár - šamotár. Uviedol, že po skončení pracovného pomeru bolo žalovanému diagnostikované ochorenie pľúc, ktoré bolo po šetrení vykonanom Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Lekárskym posudkom o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vypracovaným Klinikou pracovného lekárstva a klinickej toxikológie zo dňa 9.5.2018, uznané ako choroba z povolania. V zmysle Lekárskeho posudku a následného Hlásenia choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania zo dňa 9.5.2018 žalobcom, u ktorého choroba z povolania žalovaného vznikla, je žalobca. Nakoľko žalobca musel splniť povinnosti podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ohlásil chorobu z povolania Sociálnej poisťovni Oznámením poistnej udalosti, avšak svoju zodpovednosť za uznanú chorobu z povolania poprel, čo oznámil Sociálnej poisťovni listom zo dňa 2.7.2018. Následne žalobca listom zo dňa 2.7.2018 na základe ust. § 31c ods. I zákona č. 355/2007 Z.z. požiadal Ministerstvo zdravotníctva SR o opätovné posúdenie uznania choroby Celoslovenskou komisiou na posúdenie chorôb z povolania, pričom Komisia chorobu z povolania u žalovaného uznala dňa 20.9.2018. Žalobca ďalej citoval ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce a uviedol, že je síce posledným zamestnávateľom žalovaného, avšak žalovaný u žalobcu nepracoval za podmienok, za ktorých by choroba z povolania mohla vzniknúť. Preto u žalobcu nie sú splnené podmienky objektívnej zodpovednosti podľa ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce. Žalobca podal proti vypracovanému Lekárskemu posudku námietky, na

základe ktorých bola zdravotná dokumentácia žalovaného opätovne predložená Regionálnej komisii na posudzovanie chorôb z povolania v Košiciach, ktorá potvrdila svoje pôvodné stanovisko. Následne žalobca podal návrh na opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania aj na Celoslovenskú komisiu na posudzovanie chorôb z povolania zriadenú Ministerstvom zdravotníctva SR, avšak bezúspešne. Podľa žalobcu tak Regionálna ako aj Celoslovenská komisia nemohli dospieť k správnym záverom, keďže sa nezaoberali otázkou samotnej zodpovednosti žalobcu za chorobu a neskúmali, či skutočne a v akom rozsahu žalovaný vykonával u žalobcu činnosti spôsobujúce uznanú chorobu z povolania, ale skúmali iba chorobu z povolania. Lekárskym posudkom bola žalovanému uznaná choroba z povolania zaradená v zozname chorôb z povolania pod č. 33 „Choroba na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý“. Žalobca trval na tom, že túto chorobu nemohla vyvolať resp. spôsobiť práca vykonávaná žalovaným ako zamestnancom v pracovnom pomere u žalobcu, a to z viacerých dôvodov.

Žalobca ďalej poukázal, že pred nástupom do prvého pracovného pomeru žalovaného u žalobcu dňa 4.6.2012 na požiadavku žalobcu o preukázanie dovtedajšej pracovnej činnosti žalovaného, napriek jeho veku (k uvedenému dňu 35 rokov) nevedel preukázať relevantnými dokladmi žiadne pracovné skúsenosti v danej oblasti u konkrétneho iného zamestnávateľa. Nakoľko však žalovaný bol zaradzovaný podľa pracovných zmlúv iba na praktický výkon druhu práce „pomocný robotník“, žalobca následne netrval na preukázaní jeho odbornej spôsobilosti. Napriek skutočnosti, že pri vstupných lekárskejších prehliadkach bola preukázaná riadna práceschopnosť s ohľadom na dojednaný druh práce, žalovaný však z dôvodu práceneschopnosti pomerne často čerpal nemocenské dávky. Počas výkonu práce na základe všetkých troch pracovných zmlúv, žalovaný ako pomocný murár vykonával murárske činnosti len na dočasných pracoviskách stavieb, kde uvedená činnosť nie je zaradená do rizikovej kategórie. Nepravidelne vykonával pracovnú činnosť pri údržbe žiaruvzdorných výmuroviek na prevádzke DZ Koksovňa v USS Košice s.r.o., a to v roku 2016 ako pomocný murár - šamotár, kde táto činnosť je zaradená do 3. kategórie zdravotných rizík z titulu expozície hluku, prachu a vibrácii. S nebezpečnými vlastnosťami chemického faktora prichádzal na uvedenej prevádzke iba s hutným žiarobetónom obsahujúcim oxid kremičitý, ktorý mal evokovať u menovaného chorobu z povolania, avšak táto nebezpečná súčasť predstavuje iba 0-20 % podiel. Ostatné stavebné materiály, s ktorými žalovaný prichádzal do kontaktu, oxid kremičitý neobsahujú. Ako pomocný murár menovaný pracoval v rokoch 2012-2016 a ako murár šamotár pracoval iba v roku 2016, pričom mu bolo vykázanych za celý rok iba 138 pracovných zmien. Teda iba toto obdobie prichádza do úvahy ako obdobie styku žalovaného s oxidom kremičitým. Podľa názoru žalobcu nie je možné a nie je to v lekárskej dokumentácii ani nijakým spôsobom zdokumentované, že predmetná choroba z povolania môže byť spôsobená aj v prípade tak krátkodobého vystavenia oxidu kremičitého. Na dôkaz obrany uviedol aj skúsenosť žalobcu ako právneho nástupcu TERMOSTAV š.p. Košice v roku 1994 a teda dlhoročného zamestnávateľa. Priemerný stav zamestnancov strediska žiaruvzdorných výmuroviek u žalobcu od roku 1994 sa pohyboval v rozpätí od 81-161. Napriek skutočnosti, že mnohí bývalí aj súčasní zamestnanci odpracovali v rámci tohto strediska desaťročia - od 70-tych rokov minulého storočia neprestajne za daných pracovných podmienok a viacerí od začiatku pracovnej činnosti mali alebo majú iba jedného zamestnávateľa - žalobcu, žiadnemu zamestnancovi nebola uznaná choroba z povolania na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý. Preto má žalobca vážne pochybnosti o tom, že žalovaný Marcel Kočan vzhľadom na vyššie uvedené pri výkone pracovnej činnosti podľa pracovných zmlúv, dĺžke trvania pracovných pomerov, počtu odpracovaných dní u zamestnávateľa, jeho veku 35 rokov pri nástupe do zamestnania, u žalobcu mohol utrpieť uvedenú chorobu z povolania práve v dôsledku jeho výkonu práce pre žalobcu. Tieto pochybnosti sú umocnené aj doteraz neobjasnenou pracovnou anamnézou žalovaného pred uzavretím pracovnej zmluvy so žalobcom, kde bez súdu nie je žalobca objektívne schopný si predmetné rozhodujúce informácie zabezpečiť. V rokoch 2003-2013 žalovaný uvádza výkon brigádnických prác na neznámych pracoviskách, kde nebola vylúčená expozícia fibrogénnym prachom u žalovaného. Preto navrhol súdu, aby žalovanému uložil povinnosť preukázať všetky svoje doterajšie pracovné skúsenosti predložením zoznamu všetkých zamestnávateľov, u ktorých pracoval na základe pracovnej zmluvy alebo dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru spolu s uvedením presnej charakteristiky druhu vykonávanej práce, prípadne objasnil, aký mal iný príjem z nezávislej činnosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca trvá na tom, že nie je zamestnávateľom zodpovedným za škodu spôsobenú chorobou z povolania u žalovaného v zmysle ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce, keďže žalovaný u žalobcu nevykonával prácu za takých podmienok a v takom rozsahu, aby u žalovaného došlo k vzniku choroby z povolania.

3. Okresný súd Michalovce dňa 1.3.2019 postúpil predmetnú vec z dôvodu kauzálnej príslušnosti na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice II. Na Okresnom súde Košice II. bola vec ďalej vedená pod sp. zn. 41Cpr/10/2019.

4. Dňa 18.10.2019 doručila právna zástupkyňa žalovaného Okresnému súdu Košice podanie zo dňa 11.1.2019, ktoré podanie pôvodne doručila Okresnému súdu Michalovce ku sp.zn. 12C/30/2018, ktoré nebolo obsahom postúpeného spisu na Okresný súd Košice II. V podaní zo dňa 11.1.2019 žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Podľa názoru žalovaného predmetnou žalobou sa žalobca domáha určenia právnej skutočnosti, ktorá podľa judikatúry nepodlieha pod právomoc všeobecných súdov. Rozhodnutia, ktorými bola u žalovaného uznaná choroba z povolania, vydali príslušné správne orgány, a v prípade ak mal žalobca za to, že ich rozhodnutie nebolo správne, mal možnosť požiadať o ich preskúmanie príslušný správny súd. Taktiež žalovaný je toho názoru, že v danom prípade nie je daná ani pasívna vecná legitímácia žalovaného, nakoľko nie je nositeľom žiadnej hmotnoprávnej povinnosti. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na uznesenie Najvyššieho súdu SR u 18. januára 2012 sp. zn. 6Cdo 214/2011, podľa ktorého „vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu /niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu/, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu“. Podľa žalovaného žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil právny záujem na predmetnej žalobe. Uznáním choroby z povolania žalovanému nevznikli žalobcovi žiadne povinnosti, ktoré by určením, že nie je zodpovedný za jeho chorobu z povolania, zanikli. Žalobca rovnako žiadnym spôsobom nepreukázal ním uvádzané tvrdenia, že sa pri práci u nich nedostal do kontaktu s oxidom kremičitým. Práve naopak všetky listinné dôkazy, ktoré žalobca predložil, jednoznačne potvrdzujú, že všetky príslušné orgány rozhodli o tom, že táto choroba z povolania vznikla a bola právoplatne uznaná. Uviedol, že pred zamestnaním u žalobcu bol dlhodobo v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR a asi pol roka bol zamestnaný v obci Ruská Bystrá, kde v rámci svojej pracovnej činnosti ukladal drevené dosky. V žiadnej zo svojich predchádzajúcich zamestnaní teda nebol v kontakte s oxidom kremičitým, a teda jeho ochorenie ani nemohlo vzniknúť na nejakom inom mieste ako u žalobcu.

5. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu (Žalobou, Pracovnou zmluvou zo dňa 15.5.2014, Lekárskym posudkom o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania zo dňa 9.5.2018, Hlásením choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania, Prípisom žalobcu adresovanom Sociálnej poisťovni a.s. zo dňa 2.7.2018 vo veci Predloženia dokladov, Žiadosťou žalobcu o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania zo dňa 4.7.2018, Stanoviskom Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania pri Ministerstve zdravotníctva SR zo dňa 20.9.2018, Lekárskym posudkom o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce zo dňa 30.5.2012, Lekárskym posudkom o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce č. B. /., Lekárskym posudkom o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce č. B. zo dňa 13.5.2014, Vyjadrením žalobcu k podozreniu na chorobu z povolania u p. Z. E. zo dňa 8.9.2017, Pracovnou zmluvou zo dňa 30.5.2011, Pracovnou zmluvou zo dňa 25.2.2008, ostatným spisovým materiálom), výsluchom žalovaného a zistil tento skutkový stav :

6. Lustráciou v Sociálnej poisťovni mal súd preukázané, že žalovaný bol od 13.6.2006 registrovaný ako Dobrovoľne poistená osoba na DP a RF (č.l. 39).

7. Podľa Pracovnej zmluvy zo dňa 25.2.2008 predloženej žalovaným, uzavretej medzi spoločnosťou C. O. O. F. M..X..X.. ako zamestnávateľom a Z. E. ako zamestnancom, žalovaný bol od 3.3.2008 do 3.6.2008 zamestnancom uvedenej spoločnosti.

8. Podľa Pracovnej zmluvy zo dňa 30.5.2011 predloženej žalovaným, uzavretej medzi Obcou Ruská Bystrá ako zamestnávateľom a Z. E. ako zamestnancom, žalovaný pracoval na Obci Ruská Bystrá od 1.6.2011 do 31.10.2011 s dohodnutým druhom práce: protipovodňové opatrenia. Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú aj lustráciou v Sociálnej poisťovni, podľa ktorej platiteľom odvodov do Sociálnej poisťovne u žalovaného v období od 1.6.2011 do 31.10.2011 bola Obec Ruská Bystrá (č.l. 39).

9. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bol žalovaný zamestnaný u žalobcu R. - Z., spoločnosť s ručením obmedzeným, od 4.6.2012 do 30.9.2012, od 12.3.2013 do 30.11.2013 a na dobu neurčitú od 15.5.2014 do 31.10.2016. Uvedená skutočnosť bola súdu preukázané taktiež Pracovnou zmluvou

zo dňa 15.5.2014, na základe ktorej žalovaný vykonával pre žalobcu práce : tesár - pomocný murár - šamotár (č.l. 4. 39).

10. Podľa Lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce (tesár - pomocný murár - šamotár) zo dňa 30.5.2012 zamestnanec Z. E. bol zdravotne spôsobilý na výkon práce (vstupná prehliadka) , rizikový faktor : prach, hluk, vibrácie, fyzická záťaž, záťaž teplom a chladom, práca v noci a práca vo výškach (č.l. 12).

Podľa Lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce (šamotár -tesár) zo dňa 1.3.2013 zamestnanec Z. E. bol zdravotne spôsobilý na výkon práce v navrhovanom pracovnom zaradení (vstupná prehliadka) , rizikový faktor : prach, hluk, fyzická záťaž, záťaž teplom a chladom, práca v noci, práca vo výškach(č.l. 13).

Podľa Lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce (neuveďený), rizikový faktor : prach, hluk, vibrácie, fyzická záťaž, ultrafialové žiarenie, bol zamestnanec Z. E. spôsobilý na výkon práce v navrhovanom pracovnom zaradení (č.l. 14).

11. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti V. H. F. S. E., Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie, Q. XX, E. vydala dňa 9.5.2018 Lekársky posudok o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania posudzovanej osobe Z. E. - žalobcovi, pracovisko: R. - Z. , K..Q..X.. E., profesia - pracovné zariadenie : pomocný murár (šamotár, tesár). Z predmetného Lekárskeho posudku ide o: číslo a názov choroby z povolania zo zoznamu chorôb z povolania: 33 - Choroba na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý. Odôvodnenie: závery zrealizované na základe klinického nálezu včítane konziliárnych vyšetrení a objektivizovanej pracovnej expozície fibrogénneho prachu. Uzané Regionálnou komisiou na posudzovanie chorôb z povolania dňa 9.5.2018 (č.l. 7).

12. Žiadosťou zo dňa 4.7.2018 žalobca R. - Z.Á., spoločnosť s ručením obmedzeným požiadal Ministerstvo zdravotníctva SR, Celoslovenskú komisiu na posudzovanie chorôb z povolania v Bratislave, o opätovné posúdenie uznané choroby z povolania s poukazom na ust. § 31c ods. I zákona č. 355/2007 Z.z. v platnom znení (č.l. 9,10).

13. Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania pri Ministerstve zdravotníctva SR dňa 15.10.2018 doručila žalobcovi R. - Z., K..Q..X.. Stanovisko k uznaní choroby z povolania u žalovaného. Z obsahu Stanoviska vyplýva, že Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania zriadená podľa § 31d zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravotníctva a o zmene a doplnení niektorých zákonov vypracovala podľa § 31c zákona stanovisko k uznaní choroby z povolania u žalovaného. Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania na svojom rokovaní dňa 20.9.2018 zaujala stanovisko, že p. Z. E. (žalovaný v tomto konaní) má mať uznanú chorobu z povolania. Toto stanovisko je pre špecializované pracovisko podľa § 31c ods. 5 zákona záväzné (č.l. 31).

14. V rámci výsluchu žalovaného na pojednávaní dňa 8.1.2020 žalovaný vypovedal, že na základe pracovnej zmluvy so spoločnosťou C. O. - O. F. M..X.. S. R. Z. N. K., E. K. U. B. M. P. H. S.. Ď. S. súdu Pracovnú zmluvu s Obcou Ruská Bystrá, kde pracoval na protipovodňových opatreniach na dobu 6 mesiacov. Potom už nikde nepracoval, bol na úrade práce a nakoniec v roku 2012 nastúpil ku žalobcovi, kde najsamprv robil 4 mesiace, potom bola prestávka, mal uzavretú zmluvu na 9 mesiacov a potom na dobu neurčitú. Pred rokom 2008 nikde nepracoval a bol nezamestnaný. Z dôvodu , že ho vyhodili z evidencie na Úrade práce pre nespoluprácu (zabudol sa v konkrétny deň nahlásiť), bol ako dobrovoľne poistená osoba na DP a RF. Od roku 2012 s menšími prestávkami pracoval do skončenia pracovného pomeru u žalobcu. Posledným zamestnávateľom, kedy mu bola uznaná choroba z povolania, bol Termostav. Odvtedy nikde nepracuje.

Na otázku právneho zástupcu žalobcu žalovaný uviedol, že dôvodom jeho dlhodobej maródky v roku 2015 a 2016 (v mesiacoch 6-9/2015), bolo jeho pravé rameno, s ktorým mal problémy.

Na otázku právneho zástupcu žalobcu (kde pracoval u žalobcu na pracovisku v U.S.Steel , aké práce vykonával ako šamotár - pomocník - murár) uviedol, že muroval na Koksovni, kde prichádzal do styku so šamotkami a zároveň vykonával dozorného vstupu (je to funkcia, že musel ísť ako prvý na stavbu zmerať plyny, zapísať všetkých robotníkov, uzamknúť ich, každý musel mať svoju kladku a kto išiel dnu na pracovisko, tak zapisoval, lebo každú hodinu zapisoval hodnotu plynu, pretože ak bola hodnota plynu nad 200, museli ísť von). Čo sa týka podielu murárskych prác a dozorného, záviselo to od toho, že keď nebol dozorný, musel ísť za neho, lebo bol na to vyškolený. Keď bolo treba murovať, muroval, keď bolo treba robiť pomocné práce, aj tie musel robiť. Percentuálne podiel vyjadriť nevedel. Keďže išlo

o búračku, zo začiatku tam dozorného nebolo treba. Keď išli viac dole, merali sa plyny, prichádzal pri prácach do styku s uhlíkmi, asi dva týždne pracovali na vysokej peci (boli čierni, len oči im bolo vidno). Ale väčšinou pracoval na Koksovni. Cez Termostav bol ešte asi 5 dní robiť v Maďarsku, potom mal ísť robiť do Južnej Afriky, ale mu zistili chorobu z povolania. Žalovaný ďalej uviedol, že kvôli ruke ho lekárka nechcela pustiť do roboty. Prosil lekárku, aby ho aspoň na pol roka pustila do roboty, aby išiel do Južnej Afriky, ale asi o hodinu mu volala doktorka, že niečo vidí na snímku, že sa jej to nepáči a má ísť na pľúčne. Išiel tam, vyšetrili ho, fúkal do prístrojov, išiel na CT vyšetrenie, bol v nemocnici na pracovnom lekárstve týždeň, kde ho vyšetrili a zistili mu silikózu pľúc. Dovtedy o tejto chorobe ani nepočul. Predtým, ako mu uznali chorobu z povolania, išiel do Vyšných Hágov, lebo chceli zistiť, či je tam oxid kremičitý. Brali mu vzorky a po mesiaci mu to potvrdili. Z Maďarska ho stiahli preto, lebo mal ísť pracovať do Južnej Afriky, aby si vybavil všetky papiere, vstupnú prehliadku a vtedy ho lekárka poslala na pľúčne. Pracoval dovtedy, kým nedostal papier, že má uznanú chorobu z povolania. Až potom skončil pracovný pomer.

15. Na otázku, v čom vidí žalobca naliehavý právny záujem na podaní tejto žaloby, žalobca uviedol, že naliehavý právny záujem vidí v tom, že choroba z povolania ohrozuje dobré meno žalobcu, inak sa hodnotí zamestnávateľ, ak sa u zamestnancov vyskytne choroba z povolania a týka sa to aj výšky poistného. Taktiež je to z dôvodu nazerania hlavného partnera U.S.Steel Košice, poisťovní a obchodných partnerov na žalobcu, ktorý ako zamestnávateľ eviduje choroby z povolania.

16. Zistený skutkový stav súd posúdil nasledovne :

Podľa ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce, za škodu spôsobenú zamestnancovi chorobou z povolania zodpovedá zamestnávateľ, u ktorého zamestnanec pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Choroby z povolania sú choroby uvedené v právnych predpisoch o sociálnom zabezpečení (zoznam chorôb z povolania), ak vznikli za podmienok v nich uvedených.

17. Pojem „choroba z povolania“ Zákonník práce nevymedzuje. Chorobou z povolania treba rozumieť poškodenie zdravia spôsobené mechanickým vplyvom určitých prác alebo látok alebo duševným vplyvom. Pri chorobách z povolania spravidla ide o dlhodobejšie pôsobenie rizikového pracoviska na zdravie zamestnanca. V niektorých prípadoch však dôjde k chorobe z povolania aj pri jednorazovom poškodení zdravia. Choroba z povolania je určená konkrétne tak, že je uvedená v zozname chorôb z povolania v prílohe zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov. Pre záver, že ide o chorobu z povolania, je dôležité splnenie všetkých predpokladov vzniku choroby z povolania tak, ako sú uvedené v zozname chorôb z povolania. Ide o objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa. Jej predpokladom nie je zavinenie, v niektorých prípadoch ani protiprávnosť. Na vznik zodpovednosti sa však vyžaduje vznik ujmy, škodná udalosť a príčinná súvislosť medzi škodnou udalosťou a škodou. Ďalším predpokladom tejto zodpovednosti je, že musí ísť o zamestnanca v pracovnom pomere alebo inom právnom vzťahu podľa ust. § 215 Zákonníka práce a k chorobe z povolania došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s týmto plnením. Tieto predpoklady preukazuje poškodený. Dodržanie všetkých povinností vyplývajúcich z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci samo o sebe ešte nie je dôvodom na obmedzenie alebo zbavenie sa zodpovednosti.

18. Podľa ust. § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom podľa osobitného predpisu, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. I, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe a) zamestnancovi zamestnávateľa podľa § 16 pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných alebo služobných úloh, b) fyzickej osobe uvedenej v § 17 ods. 2 pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

19. Špecializované pracoviská s takouto právomocou sú uvedené v zákone č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravotníctva a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ich právomoc v otázkach chorôb z povolania a postup pri uznávaní alebo ohrození takouto chorobou upravujú ustanovenia § 31a až 31g (ďalej len zákon č. 355/2007 Z.z.).

20. Podľa ust. § 31a ods. 1 zákona č. 355/2007 Z.z., ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť fyzickej osobe, má podozrenie, že jej ochorenie súvisí s vykonávanou

prácou, odošle ju na vyšetrenie lekárovi s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo špecializačnom odbore dermatovenerológia so sídlom najbližšie k miestu pracoviska fyzickej osoby.

21. Podľa ods. 3 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., chorobu z povolania a ohrozenie chorobou z povolania uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa ods. 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializovanom odbore pracovné lekárstvo, špecializovanom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia, špecializované pracovisko vypracuje lekársky posudok o uznaní choroby z povolania.

22. Podľa ods. 4 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania špecializovaným pracoviskom je odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré vykoná príslušný orgán verejného zdravotníctva, odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania vypracuje v lehote najneskôr do 30 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska. Ak ide o zložité prešetrenie, lehota sa predlžuje o ďalších 60 dní. Náležitosti odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania sú uvedené v prílohe č. 3d.

23. Podľa odseku 6 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., uznanie choroby z povolania musí písomne potvrdiť vedúci zamestnanec poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť v nemocnici, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializovanom odbore pracovné lekárstvo, špecializovanom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializovanom odbore dermatovenerológia. Vedúci zamestnanec, ktorý potvrdzuje uznanie choroby z povolania, musí byť lekár s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia.

24. V zmysle odseku 7 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., ak ide o posudzovanie podozrenia na chorobu z povolania v sporných alebo nejednoznačných prípadoch, špecializované pracovisko je povinné postúpiť podozrenie na chorobu z povolania na posúdenie regionálnej komisii na posudzovanie chorôb z povolania alebo regionálnej komisii na posudzovanie kožných chorôb z povolania (§ 31e) so sídlom najbližšie k miestu pracoviska posudzovanej osoby, ktoré sú zriadené v univerzitnej nemocnici.

25. Podľa odseku 8 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., regionálna komisia alebo regionálna komisia na posudzovanie kožných chorôb z povolania vypracuje stanovisko k uznaniu choroby z povolania najneskôr do 30 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska. Stanovisko k uznaniu choroby z povolania postúpi špecializovanému pracovisku. Stanovisko regionálnej komisie alebo regionálnej komisie na posudzovanie kožných chorôb z povolania k uznaniu choroby z povolania je pre špecializované pracovisko záväzné.

26. Podľa odseku 9 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., ak je posudzovanie podozrenia na chorobu obzvlášť zložité, špecializované pracovisko je povinné postúpiť podozrenie na chorobu z povolania na posúdenie Celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania a písomne o tom informovať posudzovanú osobu.

27. Podľa odseku 11 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., ak celoslovenská komisia posudzuje podozrenie na chorobu z povolania podľa odseku 9 alebo 10, vypracuje stanovisko k uznaniu choroby z povolania najneskôr do 60 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska alebo od vedúceho zamestnanca poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa odseku 6. Stanovisko k uznaniu choroby z povolania postúpi špecializovanému pracovisku. Stanovisko celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania je pre špecializované pracovisko záväzné.

28. Podľa odseku 12 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z., špecializované pracovisko vydá lekársky posudok o uznaní choroby z povolania do 30 dní od prijatia odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 alebo od prijatia stanoviska k uznaniu choroby z povolania podľa odsekov 8 a II alebo § 31c ods. 4 a zašle ho a) posudzovanej osobe, b) zamestnávateľovi, c) príslušnému orgánu verejného zdravotníctva, d) Sociálnej poisťovni, útvaru sociálneho zabezpečenia MV SR, Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia, útvaru sociálneho zabezpečenia ZVaJS alebo útvaru sociálneho zabezpečenia Finančného riaditeľstva SR.

29. Podľa odseku 13 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z. , lekársky posudok o uznaní choroby z povolania obsahuje a) evidenčné číslo, b) názov, adresu a identifikačné číslo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, c) meno a priezvisko, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu posudzovanej osoby, e) údaje o zamestnávateľovi posudzovanej osoby, f) názov pracoviska, profesiu a pracovné zaradenie posudzovanej osoby, g) číslo a názov choroby z povolania zo zoznamu chorôb z povolania, h) odôvodnenie a záver, i) odtlačok pečiatky špecializovaného pracoviska s uvedením špecializácie lekára a podpis lekára.

30. Podľa odseku 15 citovaného zákona č. 355/2007 Z.z. , dňom uznania choroby z povolania je deň vydania lekárskeho posudku o uznaní choroby z povolania podľa odseku 13.

31. Podľa ust. § 31c ods. 1, 2, 3, 5 zákona č. 355/2007 Z.z. ak sa posudzovaná osoba alebo zamestnávateľ domnieva, že podozrenie na chorobu z povolania bolo posúdené nesprávne, môže písomne požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania celoslovenskú komisiu do 60 dní odo dňa prijatia lekárskeho posudku, ktorým špecializované pracovisko uznalo chorobu z povolania alebo neuznalo chorobu z povolania (§31a ods. 13 alebo 16). Ak chorobu z povolania už posudzovala celoslovenská komisia, nie je možné podľa odseku 1 požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania. Ak celoslovenská komisia potvrdí správnosť predchádzajúceho uznania choroby z povolania alebo neuznania choroby z povolania špecializovaným pracoviskom, písomne o tom informuje žiadateľa a špecializované pracovisko v lehote do 60 dní od prijatia žiadosti podľa odseku 1. Stanovisko celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania, je pre špecializované pracovisko záväzná. Špecializované pracovisko vydá v lehote do 30 dní od prijatia stanoviska celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania nový lekársky posudok (§31a ods. 13 alebo 16).

32. Podľa ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu.

33. V okolnostiach prípadu predmetom konania je negatívna určovacia žaloba podľa ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku , ktorým sa žalobca domáha určenia, že žalobca, ktorý je zamestnávateľom žalovaného, nie je zamestnávateľom, u ktorého vznikla choroba z povolania č. 33 - Choroba na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý, zistená u žalovaného a za túto nie je zodpovedný. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu na podaní takejto žaloby. Preukázanie naliehavého právneho záujmu je povinnosťou žalobcu. Preto povinnosťou súdu bolo v prvom rade skúmanie preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní tejto určovacej žaloby.

34. Ako z vykonaného dokazovania vyplynulo, žalobca vidí naliehavý právny záujem v ohrození jeho dobrého mena , ktoré vidí v tom, že inak sa hodnotí zamestnávateľ u ktorého sa u zamestnancov vyskytne choroba z povolania, a to čo sa týka výšky poistného. Naliehavý právny záujem žalobca vidí aj v nazeraní hlavného partnera - U.S.Steel Košice na žalobcu v oblasti chorôb z povolania.

35. Súd uzavrel, že v okolnostiach prípadu u žalobcu neexistuje naliehavý právny záujem na podaní predmetnej určovacej žaloby. Uznaním choroby z povolania na základe Lekárskeho posudku vydaného poskytovateľom zdravotnej starostlivosti Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice, Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie zo dňa 9.5.2018 (potvrdeným Stanoviskom Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania pri Ministerstve zdravotníctva SR zo dňa 20.9.2018) , žalobcovi nevznikli žiadne povinnosti, ktoré by vyhoveli žaloby, „že žalobca nie je zodpovedný za chorobu z

povolania u žalovaného“ zanikli. Inak povedané, vyhovujúcim rozsudkom by sa postavenie žalovaného v okolnostiach prípadu nijako nezmenilo. Zdôvodnenie naliehavého právneho záujmu spočívajúce v ohrození dobrého mena žalobcu a v nazeraní hlavného obchodného partnera U.S.Steel Košice z pohľadu chorôb z povolania na žalobcu, preto súd považuje za nedôvodné, pre okolnosti prípadu irelevantné. Preto súd žalobu z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na podaní tejto určovacej žaloby, zamietol. Pri zamietnutí žaloby z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu súd ďalšie dokazovanie nevykonáva.

36. Aj keď súd zamietol predmetnú žalobu najmä z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu, v okolnostiach prípadu súd dodáva: Z ust. § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že na to, aby určitá choroba zamestnanca mohla byť prehlásená za chorobu z povolania, musia byť splnené súčasne tri podmienky: musí ísť o chorobu zaradenú do zoznamu chorôb z povolania (podľa prílohy č. I zákona č. 461/2003 Z.z.), choroba musela vzniknúť za podmienok stanovených v zoznamu chorôb z povolania (podľa prílohy č. I zákona č. 461/2003 Z.z.) zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo v súvislosti s plnením pracovných úloh a nakoniec choroba musí byť za chorobu uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom. V okolnostiach prípadu mal súd preukázané, že žalovaný v kritickom období vykonával ako zamestnanec žalobcu na základe pracovných zmlúv (od 4.6.2012 do 30.9.2012, od 12.3.2013 do 30.11.2013 a na dobu neurčitú od 15.5.2014 do 31.10.2016) prácu (tesár - pomocný murár - šamotár), v dôsledku ktorej bolo u žalovaného zistená choroba z povolania. Teda posledným zamestnávateľom žalovaného, kedy došlo k zisteniu choroby z povolania u žalovaného, bol žalobca. Za nesporné súd považoval skutočnosť, že žalovaný počas výkonu práce u žalobcu prichádzal pri plnení pracovných povinností do styku s oxidom kremičitým, pracoval so žiaruvzdorným betónom, ktorého skladba percentuálne podľa vyjadrenia žalobcu dosahovala od 0-20 % oxidu kremičitého. Opak, že by žalovaný neprichádzal do styku s oxidom kremičitým, žalobcom preukázaný nebol. Súd sa taktiež nestotožnil s námietkou žalobcu, že žalovaný dlhodobo neprichádzal do styku s oxidom kremičitým a dodáva, že právne predpisy nestanovujú dobu, ako dlho musí zamestnanec pracovať s oxidom kremičitým (aby došlo k ohrozeniu alebo uznaniu choroby z povolania), podľa názoru súdu to teoreticky môže byť aj jeden deň. V okolnostiach prípadu je však nesporné, že žalovaný prichádzal počas výkonu práce u žalobcu s oxidom kremičitým, ktorú skutočnosť žalobca nepoprel a preto ju súd považoval za nespornú. Klinické kritéria, hygienické kritéria, profesionalita a zaradenie do zoznamu chorôb z povolania splnené boli, dôkazom čoho bola Lekárskym posudkom o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania ev. č. 52/05/2018/RK vydaným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti Univerzitnou nemocnicou L. Pasteura Košice, Klinikou pracovného lekárstva a pracovnej toxikológie žalovanému uznaná Choroba z povolania č. 33 - choroba na zaprášenie pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý, pričom z odôvodnenia posudku vyplýva, že závery boli zrealizované na základe klinického nálezu včítane konziliárnych vyšetrení a objektivizovanej pracovnej expozície fibrogénneho prachu. Uznané boli Regionálnou komisiou na posudzovanie chorôb z povolania dňa 9.5.2018. Nakoniec žalobca využil aj možnosť postupu podľa § 31c zákona č. 355/2007 Z.z. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu, že žalovaný u žalobcu nepracoval za podmienok, za ktorých by choroba z povolania mohla vzniknúť.

37. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. I CSP (podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) v spojení s § 255 ods. 1 CSP (podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný.

38. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II. v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) týkajú sa vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.